

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Oto Kubeše a soudkyň Mileny Tatičkové a JUDr. Zlatuše Jíchové v **právní věci žalobců a/ Dalibora Novobilského**, nar. 23.3.1971 a **b/ Viktorie Novobilské**, nar. 12.5.1982, oba bytem Dobruška 362, oba zastoupení JUDr. Evou Janíkovou, advokátkou se sídlem Frýdek - Místek, Farní 19, **proti žalovanému Ekonomické Stavby, s.r.o.**, IČ 25224476 se sídlem Zruč - Senec, Ke Křižovatce 466, zastoupenému JUDr. Hanou Kapitánovou, advokátkou se sídlem Plzeň, Sady 5. května 36, **o zrušení rozhodčího nález, o odvolání žalovaného proti rozsudku Okresního soudu v Kladně ze dne 16.4.2013, č.j. 18 C 117/2011-69,**

t a k t o :

- I.** Rozsudek soudu prvního stupně **se** ve výroku III. **m ě n í** tak, že žalovaný **je p o v i n ě n** zaplatit žalobcům na náhradě nákladů řízení částku 20.921,- Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta; ve výrocích I. a II. **se p o t v r z u j e**.
- II.** Žalovaný **je p o v i n ě n** zaplatit žalobcům na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 14.497,- Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta.

O d ů v o d ě n í :

Soud prvního stupně zrušil rozhodčí nález Ror 23/2011 vydaný JUDr. Janem Rothem dne 16.9.2011, kterým bylo žalobcům uloženo zaplatit žalovanému 73.350,- Kč s příslušenstvím. Výrokem II. odložil vykonatelnost rozhodčího nález do pravomocného skončení řízení ve věci. Výrokem III. uložil žalovanému, aby zaplatil žalobcům na náhradě nákladů řízení 20.862,20 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku k rukám advokátky. Vzal za prokázané, že žalobu na zrušení rozhodčího nález podali žalobci včas (§ 32 odst. 1 zák. č. 216/1994 Sb.). Rozhodčí nález jim nebyl řádně doručen. O jeho existenci se dozvěděli až v souvislosti s exekucním řízením. Dále vycházel ze zjištění, že rozhodčí smlouva neobsahuje stanovení konkrétního rozhodce ad hoc. Stanoví jen, že bude určen předsedou Rozhodčího soudu ve věcech majetkových se sídlem v Kladně, IČ 26996791. Zmíněný subjekt je

občanským sdružením. Seznam osob rozhodců není veřejně dostupný. Z rozhodčího spisu rovněž nevyplývá, podle jakých pravidel pověřil předseda rozhodčího soudu právě rozhodce JUDr. Jana Rotha. Soud zaujal názor, že takovéto určení rozhodce ad hoc je neplatné, neboť obchází zákon. Za zjištěných poměrů shledal rovněž důvody pro vyhovění návrhu žalobců na odklad vykonatelnosti rozhodčího nálezu.

Žalovaný se proti rozsudku včas odvolal. Navrhoval jej zrušit a vrátit věc soudu prvního stupně k novému projednání. Nesouhlasí s názorem, že rozhodčí doložka je pro obcházení zákona neplatná, neboť obsahuje způsob určení rozhodce. Stanoví, že jej určí předseda rozhodčího soudu. Takovéto určení rozhodce je plně v souladu se zákonným požadavkem vyplývajícím z § 7 zák. č. 216/1994 Sb. Namítá, že soud prvního stupně srozumitelně nevysvětlil, proč by rozhodčí smlouva měla obsahovat další pravidla pro výběr rozhodce. V tomto směru považuje rozhodnutí za nepřezkoumatelné. Jestliže soud prvního stupně považoval za rozhodné, že rozhodčí spis neobsahuje záznam o tom, jakým způsobem byl k rozhodnutí pověřen rozhodce JUDr. Jan Roth, měl žalovaného poučit podle § 118a odst. 1 a 3 o.s.ř. Okolnost, že je soudu prvního stupně z rozhodovací činnosti známo, že seznam rozhodců není veřejně dostupný, není důkazně opodstatněný a nevztahuje se na něj § 121 o.s.ř. Dále žalovaný namítá, že platí zákaz retroaktivního působení judikatury. Odkazuje na rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 2842/2010, sp. zn. II. ÚS 3168/2009, sp. zn. III. ÚS 1275/10, sp. zn. II. ÚS 635/2009 a sp. zn. I. ÚS 894/10, ve kterých je vyjádřen princip předvídatelnosti soudního rozhodnutí, který nesmí být narušován vývojem judikatury.

Žalobci navrhovali rozsudek potvrdit. Poukazovali na soudní judikaturu, která se vztahuje k platnému způsobu určování rozhodce ad hoc, na usnesení Vrchního soudu ze dne 28.5.2009, č.j. 12 Cmo 496/2008 a zejména na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 31 Cdo 1945/2010. Namítali, že dodatek ke smlouvě o dílo, který obsahuje rozhodčí doložku, byl uzavřen až po vydání prvně jmenovaného rozhodnutí (dne 18.3.2010). Námitka žalovaného, že nebyl poučen podle § 118a o.s.ř., neodpovídá protokolu o jednání.

Odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně v intencích § 212 věta první a § 212a odst. 1 a 5 o.s.ř. Dospěl k závěru, že odvolání žalovaného není opodstatněné. Neshledává tak důvody pro zrušení rozsudku.

Mezi účastníky nebylo sporné, že rozhodčí nález nebyl dosud žalobcům řádně doručen, neboť nebyl doručován na jejich zákonnou doručovací adresu. Lhůta uvedená v § 31 odst. 1 věta první zák. č. 216/1994 Sb. byla tedy ke dni zahájení soudního řízení (8.12.2011) zachována.

Z ustanovení § 31 zák. č. 216/1994 Sb. vyplývá, že soud na návrh kterékoliv strany zruší rozhodčí nález, jestliže

- a) byl vydán ve věci, o níž nelze uzavřít platnou rozhodčí smlouvu,
- b) rozhodčí smlouva je z jiných důvodů neplatná, nebo byla zrušena, anebo se na dohodnutou věc nevztahuje,
- c) ve věci se zúčastnil rozhodce, který nebyl ani podle rozhodčí smlouvy, ani jinak povolán k rozhodování, nebo neměl způsobilost být rozhodcem,
- d) rozhodčí nález nebyl usnesen většinou rozhodců,

- e) straně nebyla poskytnuta možnost věc před rozhodci projednat,
- f) rozhodčí nález odsuzuje stranu k plnění, které nebylo oprávněným žádáno, nebo k plnění podle tuzemského práva nemožnému či nedovolenému,
- g) rozhodce nebo stálý rozhodčí soud rozhodoval spor ze spotřebitelské smlouvy v rozporu s právními předpisy stanovenými na ochranu spotřebitele nebo ve zjevném rozporu s dobrými mravy nebo veřejným pořádkem,
- h) rozhodčí smlouva týkající se sporů ze spotřebitelských smluv neobsahuje informace požadované v § 3 odst. 5, popřípadě tyto informace jsou záměrně nebo v nezanedbatelném rozsahu neúplné, nepřesné nebo nepravdivé, nebo
- i) se zjistí, že jsou dány důvody, pro které lze v občanském soudním řízení žádat o obnovu řízení.

Žalobci uplatňovali důvod pro zrušení rozhodčího nálezu uvedený pod písmeny b), respektive c) shora citovaného ustanovení.

Odvolací soud se především zabýval tím, zda závěr soudu prvního stupně o neplatnosti rozhodčí smlouvy v souvislosti se smlouvou o dílo, kterou účastníci uzavřeli (žalovaný v pozici zhotovitele a žalovaní v pozici objednatele) a která je smlouvou spotřebitelskou ve smyslu § 52 odst. 1 občanského zákoníku, ob stojí. Pro toto posouzení je podstatné, zda ujednání o způsobu stanovení rozhodce odpovídá § 7 zák. č. 216/1994 Sb., ve znění účinném ke dni sjednání rozhodčí doložky (k 10.12.2008) - viz čl. II. bod 2. zák. č. 19/2012 Sb.

Z obsahu rozhodčího spisu sp. zn. Ror 23/2011 odvolací soud zjistil, že v daném případě bylo rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 31 Cdo 1945/2010 vydáno před 16.6.2011, tedy před zahájením rozhodčího řízení.

Odvolací soud se ztotožňuje s názorem soudu prvního stupně, že na výklad platnosti rozhodčí smlouvy je třeba aplikovat judikatorní stanoviska vyplývající z rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 11. května 2011, sp. zn. 31 Cdo 1945/2010. Nejvyšší soud judikoval, že neobsahuje-li rozhodčí smlouva přímé určení rozhodce ad hoc, resp. konkrétní způsob jeho určení, a odkazuje-li na rozhodčí řád vydaný právníckou osobou, která není stálým rozhodčím soudem zřízeným na základě zákona, je taková rozhodčí smlouva neplatná podle § 39 občanského zákoníku pro rozpor se zákonem. V judikátu vyzdvihl požadavek na konkretizaci a individualizaci výběru rozhodce, neboť rozhodčí řízení představuje odklon od klasického soudního řízení, proti jehož výsledku existují pouze velmi omezené možnosti soudního přezkumu. Je-li rozhodováno rozhodcem, jehož výběr se neuskutečnil podle transparentních pravidel, nemůže být akceptovatelný ani výsledek tohoto rozhodování. Tentýž závěr, navíc cílený na spotřebitelské smlouvy, vyplývá z nálezu Ústavního soudu ze dne 1.11.2011, sp. zn. II. ÚS 2164/10.

Žalovaný s odkazem na nálezy Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 2842/10, sp. zn. II. ÚS 3168/2009, sp. zn. III. ÚS 1275/10 a sp. zn. I ÚS 894/10 dovozuje, že by soud měl brát zřetel na judikatorní výklad platnosti rozhodčí smlouvy z doby, kdy byla tato smlouva sjednána. S tím se odvolací soud neztotožňuje.

Žádný z nálezu Ústavního soudu uvedených shora se netýká výkladu platnosti rozhodčí smlouvy. Týkají se promlčení nároku na náhradu nemajetkové újmy a uplatnění nároku na určení vlastnictví vedle restitučního nároku. Obecně z nich vyplývá, že pokud nový judikatorní výklad znamená změnu pravidel, podle kterých se má každý subjekt občanskoprávních vztahů chovat, je třeba brát zřetel na legitimní očekávání účastníků, vyplývající z dosavadní judikatury. Ústavní soud argumentuje tím, že nelze očekávat, že účastníci odhadnou její budoucí vývoj, který ve vztahu k jimi uplatněnému nároku a v době jeho řešení v soudním řízení, doznal významné změny. Přihlížet k takové změně výkladu by znamenalo popření požadavku na spravedlivé rozhodnutí ve smyslu respektu k základním právům účastníků řízení.

Odvolací soud považuje pro posouzení této věci za podstatné jednak to, že uvedené nálezy se týkají situace, kdy došlo ke změně judikatorního výkladu zákona v průběhu soudního řízení, nikoliv před jeho zahájením, jednak, že ke dni sjednání rozhodčí smlouvy, ale i ke dni podání návrhu na vydání rozhodčího nálezu byla judikatura ohledně výkladu ujednání o platnosti rozhodčí smlouvy značně nejednotná. Časová souslednost mezi datem sjednocujícího stanoviska Nejvyššího soudu a datem podání návrhu na vydání rozhodčího nálezu vylučuje závěr, že žalovaný měl oprávněné legitimní očekávání, že rozhodčí smlouva byla sjednána platně.

Nelze rovněž přehlédnout, že výkladem platnosti ujednání rozhodčí smlouvy ve smyslu citovaného rozhodnutí Nejvyššího soudu nezanikla žalovanému možnost uplatnit sporný nárok ze smlouvy o dílo u soudu (viz § 106 odst. 1 věta druhá o.s.ř. ve znění účinném do 31.12.2013).

Pro úplnost odvolací soud ještě dodává, že z obsahu rozhodčího spisu je zřejmé, že žalobci o probíhajícím rozhodčím řízení nevěděli, neboť jim návrh na zahájení rozhodčího řízení a výzva k vyjádření nebyly zaslány na platnou doručovací adresu a žalobci tyto listiny nepřevzali. Nemohli tedy již v rozhodčím řízení namítat neplatnost rozhodčí doložky z důvodů shora uvedených.

Odvolací soud se proto ztotožňuje s postupem soudu prvního stupně, který se při posouzení neplatnosti rozhodčí doložky řídil východisky vyplývajícími z rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 31 Cdo 1945/2010.

Rozhodčí smlouva má zpravidla určit počet i osoby rozhodců anebo stanovit způsob, jak počet i osoby rozhodců mají být určeny. Konečný počet rozhodců musí být vždy lichý (§ 7 odst. 1 zák. č. 216/1994 Sb.).

Nemá-li rozhodčí smlouva ustanovení podle odstavce 1, jmenuje každá ze stran jednoho rozhodce a tito rozhodci volí předsedajícího rozhodce (§ 7 odst. 2 zák. č. 216/1994 Sb.).

Rozhodčí smlouvu, respektive rozhodčí doložku ke smlouvě o dílo č. 7/433 obsahuje dodatek 1., sjednaný účastníky 10.12.2008, konkrétně čl. II tohoto dodatku. Obsahuje ujednání, že spory, které vzniknou ze smlouvy o dílo a v souvislosti s ním se budou řešit v rozhodčím řízení. Rozhodce jmenuje předseda Rozhodčího soudu ve věcech majetkových se sídlem v Kladně, IČ 26996791 (www.arbitraz-kladno.cz).

Spor účastníků měl tedy rozhodovat rozhodce ad hoc, určený předsedou Rozhodčího soudu ve věcech majetkových se sídlem v Kladně, bez toho, že by bylo, určeno, z jakého okruhu osob bude předseda konkrétního rozhodce vybírat a jakými pravidly se bude při výběru řídit.

Rozhodčí soud ve věcech majetkových se sídlem v Kladně není stálým rozhodčím soudem ve smyslu § 13 zákona č. 219/1994 Sb. Výběr osoby rozhodce ponechaný na vůli předsedy tohoto subjektu, je ve smyslu shora zmíněného výkladového judikátu netransparentní.

Nad rámec toho odvolací soud uvádí, že ani na webových stránkách Rozhodčího soudu ve věcech majetkových se sídlem v Kladně nelze zjistit, zda tento subjekt vede seznam osob potenciálních rozhodců a jakými pravidly se předseda při výběru rozhodce v konkrétní věci řídí.

Jestliže v rozhodčí doložce nebyl výběr rozhodce sjednán transparentním způsobem, pak rozhodčí doložka odporuje ustanovení § 7 zák. č. 216/1994 Sb. a je ve smyslu § 39 občanského zákoníku neplatná. Důvod pro zrušení rozhodčího nálezu podle § 31 písm. b/ zák. č. 219/1994 Sb. byl naplněn.

Odvolací soud tedy potvrdil rozsudek soudu prvního stupně ve výroku I. (§ 219 o.s.ř.).

Odvolací soud potvrdil rozsudek rovněž výrok II., týkající se odkladu vykonatelnosti rozhodčího nálezu do právní moci rozsudku. Pro toto opatření byly splněny podmínky § 32 odst. 2 zák. č. 216/1994 Sb., neboť žalovaný již přiznané plnění vymáhá v exekuci.

Výsledek řízení a § 142 odst. 1 o.s.ř. odůvodňují přiznání náhrady nákladů řízení žalobcům. V důsledku zrušení zák. č. 484/2000 Sb. Ústavním soudem však bylo třeba přepočítat odměnu advokáta žalobců podle vyhl. č. 177/1996 Sb. Tím došlo ke změně výroku III. (§ 220 odst. 1 o.s.ř.). Odvolací soud při výpočtu zohlednil, že se jedná o odměnu při zastoupení dvou osob. Odměna advokáta žalobců tak činí 8.000,- Kč (4 x 800,- Kč - § 9 odst. 1, § 7 bod 3. a § 12 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb., ve znění účinném do 31.12.2012 + 4 x 1.200,- Kč - § 9 odst. 1, § 7 bod 4. a § 12 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb. v současném znění). K tomu náleží 8 x paušální náhrada výdajů po 300,- Kč - § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., náhrada za promeškaný čas za 20 půlhodin - § 14 odst. 1 písm. a/ citované vyhlášky, cestovné 4.890,20 Kč a daň z přidané hodnoty 3.631,- Kč.

Na náhradě nákladů odvolacího řízení přiznal odvolací soud zcela úspěšným žalobcům částku 14.497,- Kč (§ 224 odst. 1, § 142 odst. 1 o.s.ř.). Náklady sestávají z odměny advokáta ve výši 4.800,- Kč (4 x 1.200,- Kč - § 9 odst. 1, § 7 bod 4. a § 12 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb. v současném znění). K tomu náleží 4 x paušální náhrada výdajů po 300,- Kč - § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., náhrada za promeškaný čas za 16 půlhodin - § 14 odst. 1 písm. a/ citované vyhlášky, cestovné 4.381,20 Kč a daň z přidané hodnoty 2.516 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **I z e** podat dovolání do 2 měsíců ode dne jeho doručení k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím soudu prvního stupně. Dovolání je přípustné, pokud napadený rozsudek závisel na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené

rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

Nebude-li povinnost tímto rozsudkem stanovená, splněna dobrovolně a v určené lhůtě, **l z e** se jejího splnění domoci návrhem na soudní výkon rozhodnutí, či exekuci.

V Praze dne 19. listopadu 2013

JUDr. Oto Kubeš, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Lucie Jiránková